GAZETA KRAKOWSKA

№ 88.

Z KRAKOWA DNIA 4 LISTOPADA 1821 ROKU W NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 27 Października.

Rocznica Urodzin Nayiaśnieyszey Cesarzowey Maryi Fedorowny, Matki Nayiaśnieyszego Pana, uroczyście obchodzoną tu była dnia wczorayszego, przez po[illegible] i nabożeństwa odprawione w obecności Władz Rządowych, tak w kościele Metropolitalnym, iako też w Kaplicy Zamkowey. Na teatrze Narodowym dane było widowisko bezpłatne, a gdy się zmierzchło, oświecono miasto i gmachy publiczne.

Dyrekcyia Mennicy Królestwa Polskiego

Podaie do powszechney wiadomości, iż dostrzeżone zostały w cyrkulacyi fałszywe pieniądze:

1. Rubel z r. 1818 odlany z mosiądzu i pobielany, z napisem zwyczaynym na obrączce; poznać go można dosyć łatwo, gdyż iest lżeyszy, dźwięk ma odmienny, kolor żółty mosiądzu w wielu mieyscach przebiia się, niektóre litery i laur są iak gdyby zalane.

2. Talar Pruski pod r. 1785 z literą A w środku tey liczby, z popiersiem Fryderyka II., odlany z mosiądzu, i dość łatwy do rozpoznania po kolorze tego metalu żółtym, przebiiaiącym się przez posrebrzanie po obu stronach w różnych częściach, a szczególniey tych, które są wypukłe, iako to, popiersie Monarchy, orzeł Pruski, armatura pod nim i litery; iest on także lżeyszy i dźwięk ma odmienny, kolor mosiądzu na okręgu także dostrzegać można.

3. Dziesięciogroszowka Polska z roku 1818 podobnież z mosiądzu odlana, iest nieco grubsza i większa iak prawdziwe; głowy orła w herbie Państwa Rossyyskiego i korona nad niemi są bez żadney wydatności w częściach, iak gdyby zalane, litery I. B. pod orłem nie znayduią się, i kolor żółty metallu we wszystkich mieyscach wypukłych przebiia się.

4. Dwuzłotówka Polska pod r. 1816 z kompozycyi metaliczney, podobney w kolorze do ołowiu odlana: kolor ten w cale niewłaściwy srebru, iest naywidoczniey-szą oznaką, że pieniądz iest fałszywy; iest on przytem lżeyszy, i dźwięk ma odmienny, popiersie Monarchy nie dosyć

iest wypukłe, a karb na brzegu iest zbyt ostry.

5. Odlane z cyny 5cio-złotówki i dwuzłotówka z r. 1817 i talar Pruski z r. 1812, te że są fałszywe, sam kolor metallu wydaie.

Wzywa się wszelkie Władze skarbowe i policyyne do dawania baczney uwagi na takowe pieniądze, dla ukarania przestępców i ochronienia publiczności od szkody.

Działo się w Warszawie dnia 25 Października 1821 r.

Dyrektór — Kontroler Jlny:
Bieńkowski — Karol *Hoffmann*.

Z Londynu d. 16 Października.

Składki dla Jenerała Roberta Wilson znacznie się powiększaią. W przeszłym tygodniu podeszła iedna Dama przychodziła kilka razy do domu P. Wood, ale go nigdy nie zastała; nakoniec ostatnią razą żądała mówić z iego córką. Gdy ta do niey wyszła, wyliczyła iey na stole 100 suwerynów złotych, i prosiła ią, aby te oddała oycu swoiemu, izby ie do składek dla P. Wilson dołączył.

D. 3 b. m. pogrzebaną została w Plimut w 85 roku życia zmarła Pani Stuttaford, którey 82 krewnych towarzyszyło do grobu.

Ulubiona małpa byłego Cesarza Napoleona i wiele innych zwierząt przywiezione zostały do Anglii i znayduią się teraz w Winszestrze.

Na zgromadzeniu Biblíynego towarzystwa w Manszestrze Missyionarz Grimshaw oddał temuż Nowy Testament P. n. S. w Chińskim ięzyku wydany.

Cena średniego przecięcia kwarteru pszenicy była tu na końcu zeszłego tygodnia 64 szylingów i 7 peneńów; aże nadchodzą iesz ze ciągle znaczne dowozy, bardziey ieszcze wczoray spadła, to iest: kwarter dawney pszenicy o 2, a nowey o 3 do 4 szyl: dawnego ięczmienia o 2, a nowego o 4 do 5 szyl. W takich okolicznościach niema podobieństwa, aby porty nasze do 15 Listopada dla wprowadzania obcey pszenicy otworzonemi zostały i kupcy, którzy na to otwarcie spekulowali, porzucili iuż tę myśl. Utrzymuią na dno, iż "dobra stara pszenica będzie zawsze w wysokiey cenie, ponieważ nowa nie iest tak mamielista.

Gazety Irlandskie zapełniane są opisami prawie co noc popełnianych gwałtów w hrabstwie Limerik przez ludzi szukaiących broni.

Pułki piechoty naszey nie będą od 25 b. m. miały, iak po 650 ludzi wraz z officerami*; reszta oddaloną zostanie.

Słychać, iż Monarcha nasz przedsięweźmie na wiosnę drugą podróż na stały ląd i odwiedzi oraz Paryż, Wiedeń i Berlin.

Poseł Hiszpański P. Onis dał wczoray w mięszkaniu swoim na Portland obiad dla wszystkich tuteyszych zagranicznych posłów.

Hr. Woronców przybył tu z swoią małżonką i rodziną z Petersburga.

Znany Lekarz O'Meara oznaymił w Morning-Chronicle, że wydany przez niego 9ty tom Historycznych pamiętników Napoleona, nie należy do pism ogłoszonych przez Hrabiów Bertrand i Montholon za nieprawdziwe, gdyż był, czemu oni sami nie zaprzeczą, przez niego dyktowany.

W Paryżu, wydał P. Ludwik Foniąs

nea pisemko pod tytułem: "Bonaparte i Fontanes; mowa miana na Elizeyskich polach przy przyięciu Bonapartego.„

Wieść, że krążące po Archipelagu Greckie okręty złupiły Angielskie, nie zprawdziła się na chwałę Greków. Zatrzymali wprawdzie Grecy Angielskie okręty, ale zamiast ich złupienia, wyrazili tylko życzenie, iż chcą zakupić ich ładunki, lecz skoro im to odmówionem zostało, puścili nietylko wolno okręty, ale nadto ofiarowali Angielskim kapitanom nagrodę za czas utracony.

Doktór Lampriere kazał niedawno oznaymić w gazecie Goniec, iż na wsparcie Greków podpisze 10 Fs. Na to kazał bawiący tu Grek, nazwiskiem Demetry Schinas Byzantinus umieścić w teyże gazecie co następuie: 1) Do Doktora Lampiere. Mci Panie! Dozwól, że w moim i współziomków moich imieniu oświadczę WPanu wdzięczność za wspaniałą ofiarę na rzecz znayduiących się pod bronią Greków. Ta WPana ofiara ośmieliła mnie do otworzenia na ich wsparcie składki. Może nadeydzie dzień, że na wystawionych posągach w mieyscach, które WPan wymieniłeś, imie WPana podane zostanie potomności na czele Anglików, którzy stali się dobroczyńcami Grecyi. 2) Naród Angielski słyszał iuż o walkach Greków przeciw okrutnym ich uciemiężcom i wspaniałych pieniężnych wsparciach ich przedsięwzięcia w różnych kraiach. Czyliż Anglia, która zawsze okazywała swoią wdzięczność dla przodków tych Greków którzy dziś za swóy byt walczą, byłaby iedynym dla ich sprawy oboiętnym kraiem? Grecy nie uwierzyliby temu i świat zadziwiłby się. Każda okoliczność, ponieważ iestem Grekiem ustąpić musi, powinności stania się mey oyczyznie użytecznym; postanowiłem przeto, iednak nie bez rady osób, których życzenia sprzyiaią Grekom, wezwać Angielskie Publikum do wsparcia moich współziomków.

Dziennik Traveller wyraża: Skoro pokóy między Rossyią i Turcyią tak iest pewny, iak nas zapewniaią, czemuż tego urzędownie nie donoszą? To wstrzymywanie posłużyć tylko może do powiększenia w Grekach ducha oporu. Jakiekolwiek bądź iest postanowienie Cesarza Rossyyskiego, ośmielamy się iednak twierdzić, że tęgość i zawieszona narodowa nienawiść przeciw Turkom, aż nadto są wielkie, ażeby przytłumionemi bydź mogły, i że pomimo przymusu prędzey lub późniey woyna wybuchnąć musi.

Podług doniesień z Werakrux pod dniem 2 Sierpnia kapitulował Jenerał Nuebla i powstańcy miasto Mexyko w posiadłość obięli. Tym sposobem całe Królestwo, wyiąwszy Werakrux znayduie się w ręku Iturbida.

Pisany z wyspy S. Tomasza pod dniem 25 Sierpnia list donosi: że przybyły tam z Kurasao Hollenderski okręt, który dnia 12 z Puerto-Cabello odpłynął, przywiózł wiadomość, iż wszczęła się tam zaraźliwa choroba, na którą Jenerał Hiszpański Pereira umarł, a Jenerał Morales leżał śmiertelnie chory. Rozchodziła się tamże pogłoska, że Kartagena poddała się przez kapitulacyią woyskom Kolumbiyskiem. Czyli ta wiadomość iest pewna lub nie, niema iednak wątpliwości iż tak Kartagena, iak Puerto-Cabello muszą się wkrótce poddać.

)2(

Rewolucyia Portugalska (wyraża Ministrowska gazeta Goniec) nie może bydź dla Anglików korzystną. Stany zdaią się zapominać o zawartych dawniey między Portugalią i Angliią traktatach, i bez względu na wszelką wiarę tak swoie systema urządzaią, iż każdy przekonać się musi, że zupełnie upada Angielski wpływ na Króla i naród. Oddalenie Marszałka Beresforda było do tego pierwszym krokiem, a nałożenie wysokiego cła na rękodzieła Angielskie, które wyrównywa zakazowi, drugim. Sprawuiący Angielskie interessa P. Ward podał d. 24 z. m. przeciw temu cłu przełożenie, a nazaiutrz miał z nowem Ministeryium naradzenie. Lecz na tem ukończył się iego wpływ, i Portugalczykowie zdaią się iść za przykładem Hiszpanów i prawie wszystkich rękodzielnych zagranicznych towarów wprowadzania zabronić.

Z Paryża d. 17 Października.

Wczoray odbyło się tu zwykłe coroczne żałobne nabożeństwo za Królową Maryią Antoninę. Król wyszedłszy z lekkiey słabości słuchał żałobney Mszy Stey w kaplicy.

Tuteyszy Kardynał Arcybiskup iest śmiertelnie chory. Onegday przyiął SS Sakramenta z rąk Biskupa Traianopolskiego przy assystencyi Duchowieństwa.

Jenerał Ameil, ktory z wygnania przywołany został, dostał podobnie iak Jenerał Travot pomięszania zmysłów.

Dziennik sporów obwinia P. Bonneau, że przy rogatkach czyni przykrość publiczności, nakazuiąc każdego przeieżdzaiącego przetrząsać. Podług ustawy naszey podeyrzane nawet osoby nie powinny bydź przetrząsane, ale do policyi zaprowadzone, badane i za uznaniem dopiero potrzeby rewidowane.

W kantorze dziennika Goniec Francuzki została i tu otworzona składka dla Jenerała Angielskiego Roberta Wilson.

Podług niepewnych wieści przez pisma tuteysze głoszonych, Rossyia żądać miała w zakład nadanych Grekom swobod, osadzenia przez woyska Rossyyskie, Austryackie, i innych sprzymierzonych Mocarstw nie tylko twierdz Pelopenesu, ale nawet Belgradu, Widynu, i t. d.

Dziennik Konstytucyionista umieścił Haytanski dziennik prawa Nrem pierwszym oznaczony, z dewizą: "Dobro ludu iest nayważnieyszem prawem," zawieraiący doniesienie o otworzeniu pierwszych posiedzeń izby prawodawczey d. 9 Sierpnia 1821 roku, a 18go niepodległości Hayti mową Prezydenta Boyer.

Z Madrytu d. 5 Października.

Ogłoszone przez tuteysze pisma przełożenie Jenerała Riego do Króla zawiera: "Konstytucyia upoważnia W. Król: Mość do odebrania woyskowem osobom urzędów i nadania ich innem, ale zabrania zupełnie szkodzenia honorowi i dobremu imieniowi obywatela Hiszpańskiego. Ja niczego więcey nie pragnę, iak żeby sądownie dochodzonem było, kto iest sprawcą nieukontentowania, nieładu i zaburzenia, które nieszczęściem na cały naród, a w szczególności na Arragonią rzuciło winę, i poty narodu ciążyć będzie, póki winowayca wyśledzony i za swoią zbrodnią śmiercią ukarany nie zostanie. Publiczne mniemanie obwinia Gubernatora cywilnego Arragonii, Fr. Moredo, że on popierał zamachy krwawego i piekielnego Elio; ieden przeto z nas albo on, al-

bo ia powinien bydź naysurowiey ukarany.„ Daley nazywa Riego Ministra woiennego Salvador nieubłaganym swoim nieprzyiacielem, ponieważ d. 2 Stycznia 1820 podszedł go w główney iego kwaterze i z innemi ienerałami iako ieńca zabrał. — Król miał nawet wezwać Ministrów, aby się przed narodem usprawiedliwili z prześladowania męża, który uważany iest iako przykładaiący się do zaprowadzenia systematu konstytucyynego.

Villamor został na nowo do sądu pociągniony za zaboystwo studenta podczas zaburzeń w Saragossie.

Nadeszła iuż odpowiedź z Rzymu względem mianowanych dwóch Biskupów Munoos Torrero i Espiga. Oyciec S. przyznaie pierwszemu czyste obyczaie i Apostolskie cnoty, ale dla obiawionych zdań iego w Stanach nie chce go za Biskupa uznać. Espiga zaś uznaie pod tym warunkiem, aby swoie nauki przed Nuncyuszem odwołał. Ostatni nie chce tego uczynić, ponieważ swoie mniemanie za Swięte i Ewanieliczne poczytuie. Obydwa są tymczasowo administratorami dyiecezyy.

Przed niejakim czasem zaszła skarga, że mieszkańcy miasteczka Alhama pod Malagą, pod dowództwem swego Regidora, napadli na wieś Almendral zapalili ią i wiele mężczyzn, kobiet i dzieci zamordowali. Rzecz ta zdawała się niepodobną, ale zesłana na grunt kommissyia, potwierdziła ten gwałt. Ogień trwał 18 godzin i 80 rodzin pozbawionych zostało domów. S. Sakrament nawet, z którym wyszedł pleban mieyscowy przeciw napastnikom znieważony został. Za przyczynę tego napadu podaią częścią kłotnią o puste grunta, częścią, że ta wieś oderwaną została od powiatu Alhama.

Podług naynowszych doniesień z Barcellony umiera tam do 350 ludzi codziennie na żółciową gorączkę. Nieszczęśliwi mieszkańcy zgromadzaią się do Kościołów, dla błagania Boga o odwrócenie tey klęski; ale że takowe zgromadzenie pomnożyć bardziey może zarazę, sądzą zatem, iż Kościoły zamknięte zostaną. Sprowadzono tam także wiele kóz, dla żywienia niemowląt, których matki poodumierały. — Biskup Tortosy, który nie chciał opuścić tego miasta, padł ofiarą swey miłości do ludu.

Z Hamburga d. 23 Październik.

Gazeta tuteysza zawiera o Turecko-Greckich sprawach listy następuiące:

Z Hermanstadtu d. 1 Października.

Biega tu odezwa, którą Jordaki wydał do swoich żołnierzy i naylepiey daie poznać iego charakter. Oto iest z niey wyciąg:

" Waleczni Grecy! Wszyscy, szlachetni Bracia, uledz musiemy strasznemu losowi. Opuszczeni od ościennych współwierców, z których iedni przyrzekli nam pomoc, drudzy zaś, naigrawaiąc się z ludzkości, krwawą naszą walkę za religiią i istnienie nazwali zbrodnią, nie pozostała nam iak śmierć bohaterska. Daleyże Bracia, okażcie się waszych przodków godnemi! Uratowaliśmy nasz honór. Europa poznać musi synów Helli. Obiecana pomoc zapóźno dla nas przybędzie. Monarchowie chcą aby wprzód kwiat Grecyi wyginął, nim przybędą iey na pomoc. Umieraymy więc i nie wzdrygaymy się śmierci. Niech żyie Religiia i wolność Grecyi! Smierć Barbarzyńcom!„

„ Pod Fokszanami stoi 3000 Hetery-

stów, na których Turcy, póki nie otrzymaią posiłków, nie śmią uderzyć. Zresztą codziennie nowe Azyiatyckie woyska do Multan przybywaią i niema podobieństwa, żeby Turcy z tych Xięstw ustąpili. W Jassach następuią gwałty za gwałtami. Dziewczęta prowadzone są stami wgłąb Turcyi. Przy woysku Tureckim znayduią się istotni handlarze ludźmi, którzy zabieraią chłopców i dziewczęta i odsełaią za Silistryią. Turcy nie myślą na tę zimę do domów powrócić, ale zdaią się chcieć w Xięstwach zimować.,,

Z Zante d. 15 Września.

"Podług doniesień z Morei usiłowania Xcia Demetrego Jpsylantego zaprowadzenia na mieysce nieładu porządku uwieńczone pomyślnym skutkiem zostały. Wszystko przybrało odtąd inną postać. Wielu zagranicznych officerów uczą rekrutów, którzy składaią się częścią z kraiowców, częścią przybyłych z różnych okolic na obronę Grecyi cudzoziemców. W Demizana znayduią się teraz 4 prochownie, które wyrabiaią codziennie 4 do 500 funtów prochu. Woyska Peloponesu wynoszą około 30,000 ludzi, z których każdy bierze miesięcznie po 30 piastrów. 6000 młodzieńców, którzy uszli nieszczęścia pod Sydoniią, ćwiczonemi są w robieniu bronią i należą do odwodu, który codziennie się powiększa.

"Korynt obrócony został przez Turków w pyrzynę, a w Morei wiele tymże sposobem zniknęło wsi. Zgoła cała Grecyia okazuie teraz nader smutny i osobliwszy widok. Tu widać szanowne szczątki świetney starożytności, a daley pogorzeliska nowych gmachów; tu spustoszone Kościoły chrześciiańskie, a daley meczety. Całe niwy urodzayney ziemi leżą odłogiem, ponieważ szczęk oręża odstręcza od ich uprawy spokoynego rolnika. — Ateny znayduią się znowu w ręku Turków; Grecy bronili się walecznie, ale musieli uledz przemocy.,,

Z Odessy d. 24 Września.

"Wiary godne listy z Petersburga pod d. 16 b. m donoszą powtórnie, że Cesarz nie przystał na propunowany mu przez zagraniczne Mocarstwa kongres względem spraw Tureckich. Hr. Nesselrode miał Xciu Metternich odpisać: że N. Cesarz Alexander powróciwszy niedawno z długiey podróży nie chce w tey chwili dla nagłych zatrudnień kraiu opuścić. Sam zaś nie może i nie chce brać na siebie wielkiey odpowiedzialności, iakaby w teraźnieyszych okolicznościach na kongresie Ministrów na niego padła, i wolałby raczey złożyć swoie Ministrowstwo. Przewidzieliśmy to dawniey, i zagraniczni ... ie przekonaią się ztąd, iak u nas sprawy Tureckie są uważane.,,

Z Hagi d. 16 Październik.

Wczoray otworzył N. Król posiedzenie Stanów jeneralnych. Wszyscy Ministrowie stanu i liczne zgromadzenie było obecne. Usiadłszy Król na tronie, miał mowę, w którey między innemi wyraził:

Szlachetni Panowie! Przy otworzeniu teraźnieyszych posiedzeń przyiemno mi, iż powiedzieć wam znowu mogę, że związki nasze z zagranicznemi Mocarstwami ciągle w dobrem nawzaiem porozumieniu zostaią. Lubo zaburzenia na wschodzie uczyniły niejaką obawę, spodziewać się iednak słusznie należy, iż pokóy utrzymany zostanie. Oby Opatrzność po

błogosławiła zmierzaiącem do tego celu usiłowaniom; by Boska dobroć tam, gdzie zachodzą zaburzenia, spokoyność przywróciła, i nam bez przerwy dozwoliła używać dobrodzieystwa, które iest pierwszym żywiołem szczęśliwości i dla każdego, który swą oyczyznę kocha nay-droższym bydź musi. — Wewnętrzne położenie Królestwa okazuie w ogólności pomyślny widok: możemy się po tegorocznich urodzaiąch spodziewać mierney ceny zboża. Handel i żegluga nie zmnieyszyły się; iedne tylko fabryki nie okazuią w wszystkich swoich częściach tak pomyślnego widoku; atem wszystkiem powiększyła się znowu w niektórych czynność. Wewnętrzne nasze sprawy nabieraią codziennie pewnieyszego biegu. Związki w kraiu staią się codziennie łatwieyszemi, i nowe źródło pomyślności dla handlu, rolnictwa i przemysłu otwiera się przez wybicie kanału między Herzogenbusch i Mastrychtem. Niemniey będzie Wam tak mile przyiemno dowiedzieć się, że dochody i wydatki budżetu zostaią w pożądaney równowadze, i t. d.

Król iadąc do sali posiedzeń i na powrót do swoiego pałacu witany był radosnemi okrzykami.

Dnia 12 b. m. zostały z warsztatu w Rotterdamie dwie nowe korwetty Hekla i Proserpina spuszczone.

Z Zante d. 2 Września.

Ismail Gibraltar, dowódca eskadry Baszy Egipskiego, złupił dwa Genueńskie okręty. Wyładowany iedwabiem okręt, o który się lękano, został przez Trypolitańskiego korsarza do Bengaz zaprowadzony i tam sprzedany. Kapitan Sardyńskiego okrętu został przez Turków, dla zagarnienia znacznych iego pieniędzy, pod pozorem zgwałcenia prawa narodów, obwieszony.

Z Korfu d. 24 Września.

Grecki rząd w Modon wydaie codziennie biuletyny, których styl i ton tak są osobliwszemi, iż nie będzie od rzeczy przywieść tu z iednego z nich wyimek.

"Trzydziesto drugie pismo wolności. — Chwała bądź Bogu Wszechmocnemu i S. Kościołowi wschodniemu. Chwała państwu Hellenów, Archistrategos, Xciu Demetry Jpsylantemu i wszystkim dowódcom Hellenistów. Pokóy poległym w walce za wolność szlachetnym! Dziś (28 Sierpnia) przybyły doniesienia z obozu zgromadzonych pod Avarin Hellenistów. Pokrótce tak brzmi prawda: Wściekły Jussuff Basza, dowódca Barbarzyńców, dzieci piekła, którzy wierzą w Czartowskiego posłańca Mahometa, uderzył na przywykłych do zwycięztwa, pod rozkazami Teodora Spartaki, stoiących przy Avarin Hellenistów. Bóg upokorzył iego dumę i ukarał ślepą iego zapamiętałość. Barbarzyńcy odpartemi zostali. Zamieszanie było bez granic. Nieprzyiaciele utracili 600 ludzi, pomiędzy któremi 3ch Bimbaszów; 200 dostało się w naszą niewolą i oszczędzonemi zostali. Grecy, widocznie od Boga wspieranemi, nie utracili iak 36 ludzi, którzy zaraz z honorami na poboiowisku pogrzebanemi zostali. Oby ziemia nie ciężyła ich zwłokom, ponieważ polegli za oyczyznę!"

Handel prochem i wszelkiego rodzaiu bronią do Grecyi iest nader korzystny; oko prochu (2 1/4 funta) płacone iest po 8 do 10 piastrów. Helleniści są źle ubra-

nemi i nie maią właściwie narodowego munduru; każdy nosi iakie zechce suknie. Siła woyskowa Greków w Pelopenesie wynosi do 30,000 ludzi; lecz zaledwo trzecie ich część iest iako tako uzbroiona; reszta nosi pałki, pociski i kamienie. Tym czasem większa część mieszkańców powstałych miast maią broń, i gdyby zły obrot rewolucyia wzięła, tedy lękać się trzeba z strony Turków powszechnego rabunku i rzezi. Lękaią się wszędzie bardzo Turków i codziennie więżą po kilku niewolników (przyiaciel Turków.)

Większa część przybyłych na pomoc Grekom z Hiszpanii, Włoch, Francyi, Rossyi, &c. Europeyczyków tworzą w Etolii Europeyski korpus, który udać się ma do Liwady. Mnostwo dział, ammunicyi i innych potrzeb woiennych przywiozły także do Etolii okręty pod banderą Amerykańską. Zapewniaią, iż wiele z tych okrętów iest Francuzkich lub Angielskich, które przez przezorność przybrały tylko tę banderę. Miasto Missalongi w Etolii iest głównym składem broni Greków na tym brzegu. Demetry Jpsylanty wezwał niedawno wszystkich Europeyskich officerów i żołnierzy od artylleryi do Morei. Kilkunastu inżynierów udało się tamże. Wszyscy rusznikarze i cieśle odsełanemi także są do Morei. Wielką korzyścią dla Greków iest poddanie im się Navarino, z powodu warownego portu. Warownie te założone zostały w środku przeszłego wieku przez inżynierów Francuzkich i dobrze były utrzymywane.

— Dnia 27. —

Przybyłe tu okręty ostatnie przywiozły niepomyślną dla Greków wiadomość. Turcy wylądowali iuż w dwóch punktach do Morei, i iak mówią okropne poczynili spustoszenia. Jnny oddział Tureckiey flotty znaydował się d. 20 b. m. pod Zante i popłynął ztamtąd na trzecie wylądowanie do Patras. Niektóre pod Missolungi krążące Greckie okręty zostały przez Muzułmanów spalone. O Greckiey flocie nic iuż nie słychać; zniknęła po niektórych niepomyślnych usiłowaniach i zdaie się, iż Archipelag zostawiła nieprzyiacielskiey flocie, która ściągnęła iuż do siebie eskadry Egipską i Tunetańską, a oczekuie ieszcze Trypolitańskiey i Algierskiey. Pierwsze wylądowanie Muzułmanów nastąpiło do Koron (fossa i murami obwiedzionego miasta w Morei) gdzie zostawili 7000 ludzi i twierdzę żywnością opatrzyli.

Od granic Tureckich d. 10 Października.

Podług listów z Stambułu pod d. 21 Września własnoręcznym pismem W. Sułtana, z d. 20 nakazane iest powszechne uzbroienie wszystkich Muzułmanów, co dziać się tylko zwykło wczasach nayWiększego niebezpieczeństwa, i uważaią to za znak woiennego zamysłu Porty. Poseł Angielski ma iednak całego swoiego wpływu używać dla odwrócenia kroków woiennych.

Wdowie straconego w Stambule Xcia Murusy, którey dwie siostrzenice sprzedano na rynku iako niewolnice, ona zaś ratowała się ucieczką do Odessy, miał Nayiaśnieyszy Cesarz Alexander wyznaczyć 10,000 Rubli roczney pensyi.

Porta miała iuż kilka razy upraszać Dworu Austryiackiego, o wydanie iey uwięzionego w iedney z Węgierskich twierdz Xcia Alexandra Jpsylantego.

DODATEK
DO Nro 88.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 4 LISTOPADA 1821 ROKU W NIEDZIELĘ.

Z Hanowern d. 21 Października.

N. Król Angielski przyszedł już ponieką do zdrowia, i ieżeli mu stan zdrowia dozwoli, tedy d. 25 ztąd odiedzie. Podróż iego oznaczaią tymczasowo iak następuie: Dnia pierwszego do Kothen Kirchen, zamku Xcia Kambridgi, (w Xięstwie Gettingskiem niedaleko zwalisk zamku Grubenhagen) 2go do Minden, 3go do Marburga, 4go do Wetzlar, 5go do Koblentz, 6go do Kolonii, 7go do Akwisgranu; 8go do Leodyium, 9go do Bruxelli, 10 do Courtray, a 11go do Kale.

Dany d. 18 faierwerk przerwał wiatr i deszcz. D. 19 w wieczor był świetny bal u Xcia Kambridgi, a wczoray obroty artyleryi. — Pomiędzy przybyłemi tu świeżo cudzoziemcami znayduią się W. Xże Meklenburgsko-Strelecki, Xże Solms, Minister Angielski przy Dworze Berlińskim P. Rose, Hr. Bentink, i t. d. Sciągnione tu na obroty pułki zaczęły d. 19 na swoie stanowiska powracać. — Xże Metternich przybył tu wczoray w wieczor.

— D. 23. —

Odiazd J. K. Mci odłożony został do 29 b. m. Zdrowie J. K. Mci dosyć iest w pożądanym stanie. Minister Marg: Londondery odiedzie także powyższego dnia, ale poiedzie śpiesznicy od Króla.

Wczoray dał tu poseł Francuzki obiad dyplomatyczny. W wieczor był u Jenerała Bennigsena bal.

Z Munchen d. 15 Października.

O wypadku nakazaney przez Króla Bawarskiego do Brazylii naukowey podróży doniosł Doktor Spix na publiczném posiedzeniu akademii umieiętności iak następuie: "Cel naszego poselstwa do Brazylii został dopięty; nowy ten i piękny kray przebiegliśmy wewnątrz od 24 stopnia południowey szerokości aż poniżey rownika, a wzdłuż od Peru aż do wschodniey granicy Peru. Zebrane w wszystkich tych szerokościach historyi naturalney zbiory przybyły iuż pierwey szczęśliwie do Europy, a ważnieysze literackie zbiory ieog aficznych, statystycznych, medycznych, fizycznych, ethnograficznych, filologicznych opisów, iako też zbiory zwierząt, roślin, kruszców tego nieznanego kraiu, tudzież bogactwa natury z

ostatniey wyprawy przywieźliśmy z sobą. Te tak dokładne ethnograficzne zbiory i owe nader liczne skarby z zwierząt, roślin i kruszczów złożone są z Królewskiego rozporządzenia w osobnem mieyscu, iako *Museum Brasilicum* i po części uporządkowane. Teraz nie pozostaie iak tylko użyć tych stałych dowodów wedle czynionych na mieyscu postrzeżeń ku powiększeniu dobra ludzkości.,,

Królewic Następca tronu naszego odiechał ztąd na powrot do Wircburga. — Naywiększą ozdobą miasta naszego iest teraz pałac Xcia Leuchtenberg, Nie iest on wielki, ale piękney architektury, dobrze i gustownie wewnątrz urządzony, Wielką iadalną salę zdobi 150 stóp długa płaskorzeźba Thorwaldsena. Ma także ten pałac galeryią obrazów i teatr kompaniczny.

Z Larnica (na wyspie Cypru) d. 22 Sierpnia.

Biskup Nikosii, prymas wyspy i trzey inni Biskupi, wraz z znaczną liczbą Greckich mnichów padli ofiarą wściekłości Turków. Tuteysi Europeysey konsulowie odesłali swoie rodziny do Włoch. W Sorio nie przelano wprawdzie ieszcze krwi, ale mieszkańcy uciskanemi są nieznośnemi podatkami. Handel zupełnie ustał i każdy myśli tylko o ratowaniu swey osoby.

Od brzegów Menu d. 20 Października.

Przyiaciele związku handlowego oczekuią zawsze ieszcze od ziazdu Darmstadtskiego ułatwienia spraw handlowych. Bawaryia (mówią) musi teraz sama strzedz granicy, która prawie obszerności całego związkowego kraiu wyrównywa, co ustałoby przez wspólnie urządzoną celną liniią. W budżecie Wirtembergskim niema także umieszczonego żadnego z ceł dochodu, ponieważ Stany upoważniły rząd do zawarcia wprzód z ościennemi kraiami umów. Stany Darmstadtskie pewnie toż samo uczynią.

Kommissyia połudn owo-zachodnich Niemieckich kraiów względem konkordatu z Stolicą S. rozpoczęła znowu w Frankforcie swoie posiedzenia. Propozycyią iey aby dziekani w równey liczbie z kanonikami należeli do obioru Biskupów, odrzucił Oyciec S. z tego względu, iż to sprzeciwia się dawnem przepisom i plebanie przewyższałiby liczbę kanoników.

Landgraf Fryderyk Heski, który za panowania zmarłego Elektora mieszkał w Kassel, udał się na teraźnieyszą zimę z swoią rodziną na mięszkanie do Gota.

Rocznica bitwy pod Lipskiem d. 18 Października obchodzoną była w wszystkich Niemieckich kraiach zwykłym sposobem, nabożeństwami i zasileniem ubogich.

Z Bruxelli d. 19 Października.

W południowych naszych prowincyiach założone także bydź maią osady ubogich.

N. Król iest za zaprowadzeniem nowego sposobu podatkowania i każe przyspieszać w tey mierze prace, aby z następnym rokiem mógł bydź zaprowadzony.

Z Włoch d. 8 Października.

Król Sardyński udzielił także za inne dawnieysze przestępstwa, i nie maiące z rewolucyią związku, przebaczenie, z wyięciem iednakże cięźkich zbrodni, iak n. p. bluźnierstwa przeciw Bogu lub Królowi, zabóystwa, i t. d.

Papież zniżył o połowę cło od wprowadzanych do iego kraiów sukien i kaźmierków, a o trzecią część od iedwabnych towarów.

Dla zastąpienia w Sycylii niedoboru 600,000 uncyy zmnieyszonemi bydź maią administracyia i sądownictwo. — Powiat Hicastro, a szczególniey Cantazaro w Kalabryi znayduie się przeszło od 14 dni w nayiwiększey trwodze z powodu codziennie czuć się tam daiącego trzęsienia ziemi; niektóre wstrząśnienia tak były mocne, iż domy uszkodzone zostały. — Banda z 36 rabusiów czyni gościniec do Catamatisa niebezpiecznym.

Z Lizbony d. 29 Września.

Gazeta tuteysza "l'Astro di Lusitania „ zawiera co następuie: "Sprawuiący interessa N. Króla W. Brytanii, P. Ward, wyiechał ziąd (iak mówią) bez paszportów. Za przyczynę śpiesznego iego wyiazdu podaią uchwałę Stanów, przez którą przywróciły moc 25go artykułu traktatu 1810 roku i zmieniły celną naszą taryffę. Na mocy tey zmiany towary Angielskie opłacać maią w portach naszych po 60 od sta. Stany miały na to wzgląd, że skoro Portugalskie towary muszą daleko większe cło, niżeli Angielskie w Portugalii opłacać, tedy nie przystoi ubogiemu narodowi, aby obdarzał bogaty, a nadto, że w względzie skarbowym należy zachować przysłowie: "Pierwey nam, a potem wam. „ Przy zprostowaniu naszey celney taryffy nie zrobiliśmy nic więcey, iak tylko to, co Anglicy i inne handlowe narody dawniey uczyniły. Nie iesteśmy obowiązanemi stósować się do dawney taryffy, którą konsulowie i kupcy Angielscy podyktowali i narzucil. Możemy iuż bez pomocy pasków chodzić. „

Słychać dziś, iż sprawuiący Angielskie interessa, udał się tylko na odwiedzenie pocztowego statku, i z tego rozeszła się wieść, że uiechał."

Stany trudnią się ciągle dalszemi artykułami konstytucyi. Między innemi uchwalono, iż Król nie może oprzeć się zgromadzeniu Stanów, one rozwiązywać lub przeciw ich uchwałom się protestować.

TEATR NARODOWY.

Dziś w Niedzielę, dana będzie historyczna Komedyia w 3ch aktach, pod nazwiskiem: *Jan Grudczyński, Starosta Rawski.*

We Wtorek, d. 6 Października, na benefis Antoniego Zawadzkiego, dana będzie nowa Komedyio - Opera w 1 akcie, z francuzkiego przez L. Dmuszewskiego naśladowaney, pod nazwiskiem *Obiadek z Magdusią.* — Rozpocznie Komedyia w 3ch aktach, z francuzkiego przełożona, pod nazwiskiem: *Wieczor modny*, czyli: *chwila płochości.*

DONIESIENIA.

Prezes Sądu Appeliacyynego Wolnego, Niepodl: i ściśle Neutr: Miasta Krakowa i iego Okręgu Stosownie do przepisu Art: 118 Kodexu Cywilnego, podaie ninieyszym do powszechney wiadomości, iż Trybunał I. Instancyi kraiu tuteyszego, wyrokiem swoim z d. 21 Maia r. b. na powództwo Andrzeia Milka włościanina w wsi Połtoczu wice w Gminie Psary, Okręgu Krzeszowickim zamieszkałego, wydanym, zakazał wyszukiwanie Kaietana Woyciechowskiego, w mieyscu ostatniego swego zamieszkania

w wspomnioney wsi Poczułtowicach od lat czterech nieprzytomnego, poleciwszy dalsze dochodzenie nieprzytomności Sędziemu Pokoiu Okręgu Krzeszowickiego. — W Krakowie dnia 27 Sierpnia 1821.

Nikorowicz.
Raubach, Sekr: Sąd: Appel:

Prezes Sądu Appellacyynego Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. Stosownie do przepisu Art: 118 Kodexu Cywilnego, podaie ninieyszym do powszechney wiadomości: iż Trybunał I. Instancyi kraiu tuteyszego, na powództwo Salomei Kazibutowskiey, w Russocicach, Gminie Rybna, Okręgu Krzeszowickim zamieszkałey wydał w dniu 15 Września r. b. wyrok stanowczy, ktorym nieprzytomność Kazimierza Kazibutowskiego, męża powodki żadney o sobie wiadomości niedaiącego, uznaną została. — W Krakowie d. 21 Września 1821.

Piekarski.
Raubach, Sekr: Sąd: Appel:

Niżey podpisany, ma honor zawiadomić, iż będąc osobiście na ostatnim iarmarku w Lipsku, zprowadził do swego Składu w Sukiennicach będącego, znaczną partyią Sukien, Double, Brochów, Kaźmierów, Kortów, Wigoniów, w rożnych kolorach i gatunkach, z pierwszych Fabryk Francuzkich, iako to: Sedan, Louvier, Vervier, Niederlandskich; oraz kamizelki kolorowe i Piki Angielskie, co wszystko za pomierną i rzetelną cenę (á prix fixe) przedawać ofiaruie. — W Krakowie d. 22 Października 1821 r.

Kajetan Fuchs.

Prezes Sądu Appellacyynego Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. Stosownie do przepisu Artykułu 118 Kod: Cywilnego, podaie niniejszem do powszechney wiadomości, iż Trybunał I. Instancyi kraiu tuteyszego, wyrokiem swoim z dnia 10 Maia r. b. na powództwo Małgorzaty Jasiaczki włościanki we Węgrzu, w okręgu kraiu tuteyszego położoney, zamieszkałey, wydanym, nakazał śledzenie Michała Jasiaka Męża powódki, w mieyscu ostatniego zamieszkania iego we wsi Węgrzu, więcey od lat czterech nieprzytomnego, i żadney wiadomości o sobie niedaiącego, poleciwszy dalsze dochodzenie nieprzytomności Sądowi Pokoiu Okręgu Mogilskiego. — W Krakowie dnia 17 Września 1821 roku.

Piekarski.
Raubach, Sekr: Sąd: Appel:

Prezes Sądu Appellacyynego Wolnego Niepodl: i ściśle Neutr: Miasta Krakowa i iego Okręgu. Stósownie do przepisu Art: 118 Kodexu Cywilnego, podaie niniejszym do powszechney wiadomosci, iż Trybunał I. Instancyi Kraiu tuteyszego, na powództwo Józefa Sobieniowskiego Medycyny Doktora, w Mieście Krakowie pod Liczbą 495 zamieszkałego, iako Opiekona Felixa Sobieniowskiego, wydał w dniu 18 Maia r. b. Wyrok przedstanowczy, nakazujący wyszukiwanie Felixa Sobieniowskiego, od lat czterech w mieyscu ostatniego zamieszkania swego, w Mieście Krakowie nieprzytomnego, i żadney o sobie wiadomości niedaiącego, poleciwszy dalsze dochodzenie nieprzytomności tegoż Felixa Sobieniowskiego, Sądowi Pokoiu Okręgu I. Wolnego Miasta Krakowa. — W Krakowie d. 30 Sierpnia 1821 roku.

Nikorowicz.
Raubach, Sekr: Sąd: Appel:

Bracia Hauli z Hollandyi przybywszy do Krakowa z znaczną ilością drzewek owocowych okulizowanych i szczepionych tak karłów, iako i wysoko rosnących, tudzież wybornych kwiatów do sadzenia, polecaią się miłośnikom ogrodów, i ofiaruią one po iak naymierniejszey cenie. Mieszkaią na Stradomiu pod N. 15 i znakiem róży u P. Rippertа.